

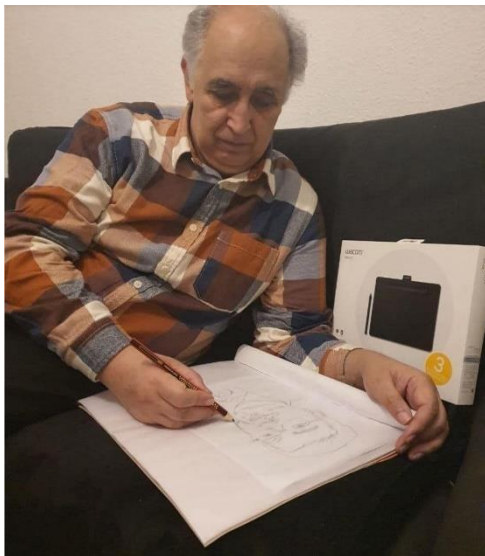

۲۰۲۳/۰۸/۲۳

نورزی بلخی، بشیر دودیال - مختصات افغانستان/محققین و مؤلفین

معرفی استاد «محمد رئوف مهدی» در قاموس کبیر افغانستان

د افغانستان په لوی قاموس کې «محمد رئوف مهدی» پېژندنه

مهديزاده کابلی (محمد رئوف مهدی) (زاده ۲۰ سنبله ۱۳۳۷ خورشیدی)، سیاستمدار، دانشنامه نویس، تاریخ نگار و دین شناس افغان این روزها نیاز به معرفی ندارد. او از کودکی به کتابخوانی علاقه داشت. ورزش زیبایی اندام را از چهارده سالگی با وزنه‌های سنگی آغاز کرد. او محصل رشته سیول بود که به نقاشی روی آورد. در سال ۱۳۶۰ خورشیدی از پوهنتون کابل فارغ التحصیل و در پوهنځی مهندسی به استادی پرداخت. به سال ۱۳۶۳ خورشیدی آواره شد و بیست سال در ایران به سر برد و به کار مهندسی اشتغال داشت. دین شناسی را از دروس حوزه شروع کرد و تاریخ و زبان شناسی تاریخی را نیز همانجا فراگرفت. مهديزاده کابلی با انتشار کتاب «درآمدی بر تاریخ افغانستان»، به جمع منتقدان تاریخ پیوست و به اعتقاد دکتر احمد جاوید، استاد پوهنځی ادبیات و رئیس پوهنتون کابل، او نویسنده ای توانای است، که تاریخ ایران و افغانستان را با دقت و ظرافت خاصی مورد تحلیل و بررسی قرار داده است. بدین گونه، وی از همان آغاز نویسندگی به شهرت رسید و آثاری پربهای را در کارنامه خود دارد.

مهديزاده، یکی از فعالان جنبش دموکراسی در افغانستان است و او در راستای اهداف این جنبش، در سال ۱۳۷۸، انجمن مهندسان افغان را بنیان نهاد و دو دوره ریاست انتخابی این انجمن را بر عهده داشت. در ضمن، او بار نمایندگی مهاجرین افغان در ایران را در هر دو لویه جرگه افغانستان بر دوش کشید و در کنفرانس برلین که از جانب بنیاد صلح سویس در مورد افغانستان برگزار شده بود، شرکت داشت. او که از سال ۱۳۸۳ بدین سو، در آلمان زندگی می کند، در سال ۱۳۸۵، کارشناسی ارشد الهیات مسیحیت را از پوهنځی الهیات و معارف دینی پوهنتون خرونینگن هلند به دست آورد. در سال ۱۳۸۷، ادامه تحصیلات خود را در رشته مهندسی مدیریت صنعتی و بازسازی ساختمان‌های کهنه در شهر درسدن آلمان به پایان رساند. آثار و فعالیت‌های او را از لحاظ روشنگرایی و انسان دوستی با کارهای چامسکی مقایسه کرده‌اند. کابلی یک سال پیش، درست وقتی که در اوج فعالیت‌های تخصصی و فرهنگی بود، متوجه ناراحتی هاضمه خود شد. اما تشخیص طبیبان آلمانی بسیار هولناک بود، سرطان معده! او در حالی که درگیر توموری خبیثه شده بود، هنوز با روحیه‌ای باور نکرده‌ی کار خود را بسیار قوی تر از گذشته ادامه می داد. حتی زمانی که مراحل شیمی درمانی را طی می کرد. اما پس از عمل جراحی و برداشتن کامل معده، دچار درد و رنج فراوان شده و مدام سعی بر شکست بیماری اش دارد. با این حال، جالب به ذکر است، در طی روزهای بستری بودن مهديزاده کابلی در شفاخانه درسدن، در کنار خانواده، دوستدارانش با حضور بر بالین او جویای حال وی می شدند که همگی از روحیه‌ی بالای او به وجد می آمدند. او به نقل از صائب تبریزی می گفت: «ما زنده به آنیم که آرام نگیریم، موجب که آسودگی ما عدم ماست.»

د افغانستان په لوی قاموس کې د «محمد رئوف مهدی» پېژندنه

مهديزاده کابلی (محمد رئوف مهدی) چې د ۱۳۳۷ل. کال د وري پر شلمه نيټه نړۍ ته راغلی، يو نامتو افغان سياستمدار، قاموس ليکوال، تاريخ ليکونکی او دين پوه دی. هغه له کوچنيوالي څخه کتاب لوستلو سره مينه لرله. تکړې يې له څلور کلنۍ څخه د "وزنه های سنگی" په تمرین پیل کړې. کله چې پوهنتون کې د سیول په څانگه کې

به صفحه قاموس کبیر افغانستان خوش آمدید

تیم بنیان گذار این قاموس آرزو دارد، داشته های این گنجینه که نمایانگر اصالت افغانستان باستان است شما را تا حد لازم مدد رساند

محصل و، انځورگري يې هم پيل كړه. په ۱۳۶۰ ل. كال له كابل پوهنتون څخه فارغ او د انجنييري په پوهنځي كې يې په تدريس پيل وكړ. په ۱۳۶۳ ل. كال كې له هيواده پردېس، شل كلونه يې په ايران كې تېر او هلته د مهندسي په چارو بوخت و. دين پوهنه يې د حوزې له لوست څخه پيل او بيا يې تاريخ او تاريخي ژبپوهنه هم پای ته ورسول. مهديزاده كابلې د «درآمدی بر تاريخ افغانستان» په نوم باندې خپل يو اثر خپور او په دې توگه د تاريخ په كره كتونكو كې وشمېرل شو. د كابل پوهنتون د پخواني رئيس او د ادبياتو د پوهنځي د استاد احمد جاويد په وينا: كابلې يو پياوړی ليكوال دی، چې د ايران او افغانستان تاريخ يې په دقت او ځانگړي ظرافت سره تحليل او ارزولی دی. په دې ډول سره گورو چې نوموړی لا هماغه دليکوالي له پيل څخه، مشهور شو او ارزښتمن آثار يې وليکل. مهديزاده، په افغانستان كې د دموكراسي د غورځنگ يو فعال غړی او د دغه غورځنگ د موخو د ترلاسه كولو په ترڅ كې يې په ۱۳۷۸ كال (د افغان مهندسانو ټولنه) جوړه او دوه دورې د دې ټولني انتخابي رئيس و. په همدې مهال نوموړی په ايران كې د افغان مهاجرو له خوا په دوو لويو جرگو كې، د مهاجرو استازي و. نوموړی په هغه كنفرانس كې هم گډون درلود چې په برلين كې د سويس دسولې د بنسټ په نوښت د افغانستان په اړه جوړ شوی و. او س له ۱۳۸۳ ل. كال څخه را دېخوا په آلمان كې ژوند كوي، په ۱۳۸۵، كال كې يې د هالنډ د خرونينگن له پوهنتون څخه د الهياتو او ديني معارفو څانگه كې د مسيحيت د الهياتو له پوهنځي څخه ماسټري ترلاسه كړه. په ۱۳۸۷، كې يې د نورو زده كړو لپاره د آلمان د درسېد په ښار كې د لرغونو ودانيو د بيارغاونې اود صنعتي مديريت د مهندسي په څانگو كې زده كړو ته دوام ورکړ.

كولای شو چې د ده آثار او فعاليتونه د روشنگرایی او انسان دوستی له پلوه د چامسكي له كارونو سره مقايسه كړو. كابلې له نن(۱۴۰۲ل.) څخه يو كال مخكې، كله چې خپلو تخصصي او فرهنگي چارو كې بوخت و، د هاضمي ستونزې سره مخ شو. داوخت د آلماني طبيبانو تشخيص وپروونکی و، دوی وويل چې د معدې په سرطان اخته شوی دی. هغه ته يوڅپيټه تومور پيدا شوی و، خو لا هم په حيرانوونكي روحيه تريخوا هم لاسيات په خپلو كارونو بوخت و. آن هغه مهال چې كله يې روغتيايي آزمايښتونه تر سره كېدل، هم د خپلو فرهنگي كارو په فكر كې و، خو كله يې چې د جراحي عملياتو له امله معده په بشپړه توگه لری شوه، له درد او كړاو سره مخ شو. دا وختونه يې هم ناروغي ته د ماتي په وركولو سره په زغم و گالل. كله به چې د درسېد روغتون ته دده دوستان د پوښتنې لپاره ورتلل، د ده زغم او درد گاللو ته په حيران وو. په دې توگه د صائب تبريزي په وينا: "ما زنده به انيم كه آرام نگریم، موجب كه آسودگی ما عدم ماست".

قاموس کبير افغانستان

مختصات افغانستان				
اسم يا کلمه	تصویر	بيوگرافي مختصر	معلومات مكملة	نوع محتوا
مهديزاده كابلې		مهديزاده كابلې (محمد رنوف مهدي) (زاده ۲۰ سنبله ۱۳۳۷ خورشیدی)، سياستدار، دانشنامه نويس، تاريخ نگار و دين شناس افغان اين روزها نیاز به معرفی ندارد. او از کودکی به کتابخوانی علاقه داشت. ورزش زیبایی اندام را از چهارده سالگی با وزنه‌های سنگی آغاز کرد. او محصل رشته سبیل بود که به نقاشی روی آورد. در سال ۱۳۶۰ خورشیدی از پوهنتون کابل فارغ التحصیل و در پوهنځي مهندسي به استادی پرداخت.	معرفی استاد « محمد رنوف مهدي» در قاموس کبير و مؤلفين قاموس کي «محمد رنوف مهدي» بېژنده	محققين
		مهديزاده كابلې (محمد رنوف مهدي) چې د ۱۳۳۷ ل. كال د وري پر شلمه نيټه نړۍ ته راغلی، يو نامتو افغان سياستدار، قاموس ليكوال، تاريخ ليكنونکی او دين پوه دی. هغه له کوچنيوالي څخه كتاب لوستلو سره مينه لرله. تکرېت يې له څلور کلني څخه د "وزنه های سنگی" په تمرين پيل کړي. كله چې پوهنتون كې د سبیل په څانگه كې محصل و، انځورگري يې هم پيل كړه. په ۱۳۶۰ ل. كال له كابل پوهنتون څخه فارغ او د انجنييري په پوهنځي كې يې په تدريس پيل وكړ. په ۱۳۶۳ ل. كال كې له هيواده پردېس، شل كلونه يې په ايران كې تېر او هلته د مهندسي په چارو بوخت و. دين پوهنه يې د حوزې له لوست څخه پيل او بيا يې تاريخ او تاريخي ژبپوهنه هم پای ته ورسول.		مؤلفين

د پاڼو شميره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکني د ليکنيزې بني پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په خير و لولی